

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Onder sociale wetenschappers

Tuurenhout, M.

Citation

Tuurenhout, M. (1987). Onder sociale wetenschappers. *Bestuurskundige Berichten*, 2(1), 9. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233019>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233019>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

wel wat voor. Kwalitatief gezien bezitten we deze plaats zeker. Ook wat betreft de luchtmacht kan men zich de vraag stellen wie het dan overneemt van ons. Geen enkel ander land zit op overname te wachten. We zouden kunnen samenwerken met de Belgen. Dat proberen we ook wel maar de resultaten daarvan zijn niet geweldig. Zelfs op het gebied van materiële aanschaf, want als wij iets proberen samen te doen met de Belgen is er toch meestal weer een of ander economisch belang dat zo sterk gaat spelen, dat het toch niet tot een gemeenschappelijke bestelling komt."

U heeft eens gezegd dat het SDI programma alleen maar positief is omdat het een enorme technologische vooruitgang betekent. Maar denkt u niet dat het SDI programma in de eerste plaats is bedoeld om de VS te verdedigen en dit de kloof tussen Europa en de VS zal vergroten?

"Dit hangt ervan af hoe het SDI programma er gaat uitzien. Het SDI heeft als doel russische raketten na de lancering onschadelijk te maken. Je weet dan nog niet waar ze neer hadden moeten komen. Ik denk dat het SDI programma hoofdzakelijk gericht zal zijn op die intercontinentale systemen. Als je er van uitgaat dat het SDI programma alleen de VS beschermt, en Rusland krijgt óók zo'n bescherming, dan neemt de aandacht voor de krachtsverhoudingen in Europa toe en zullen wij moeten proberen in wapenbeheersingsonderhandelingen een evenwicht te krijgen. Ik denk dat de VS en Europa uiteindelijk wel tot overeenstemming komen over het SDI programma. Want het enige verschil van mening gaat over datgene wat je de eerste 10 jaar mag doen. In de eerste 10 jaar hebben wij echt nog geen SDI programma, dat gaat op z'n minst nog 25 jaar duren. Overigens heb ik nog geen definitief oordeel over SDI. Ik heb alleen gezegd en dat blijf ik zeggen: onderzoek, waar enorme bedragen in gestopt

worden, zal wat opleveren, en dat is de technologie van de toekomst, en als zodanig dus interessant. Maar of het zal lukken een geheel of gedeeltelijk ruimteschild te bouwen, daar heb ik nog wel enige twijfels over. En dan vooral over een ruimteschild wat watterdicht is. Mijn idee is altijd dat een verdediging zelden volledig afdoende is."

Hoe denkt u dat de relaties tussen Nederland en Rusland zich zullen ontwikkelen na het bezoek van Lubbers aan Moskou?

"Misschien dat er op economisch gebied iets meer mogelijk is, maar ik denk dat dat toch op zeer bescheiden schaal zal zijn. Onze handel met de Sovjet-Unie is natuurlijk maar een fractie van onze wereldhandel. Ik vind wel dat wij iedere gelegenheid om met de Russen te kunnen praten aan moeten grijpen, al was het alleen om hun onderhandelingsstijl te leren kennen."

Heeft u op korte termijn genoeg dienstplichtigen in huis?

"Nauwelijks, de lichten van het moment vallen erg tegen. Wij verwachten het volgend jaar een groot tekort aan dienstplichtigen. Waarom? Omdat er zoveel uitstel is gegeven. Er is teveel keus voor dienstplichtigen. In dienst gaan op achttien-, negentien- of twintigjarige leeftijd, dat gaat niet goed. Hiervoor zijn maatregelen getroffen. Ten aanzien van studenten is het het belangrijkste dat je zegt: je kunt meteen in dienst en daarna gaan studeren, of je krijgt uitstel om te gaan studeren, maar daarna moet je zeker zijn dat je toch in dienst gaat. Het rare systeem, dat je eerst iemand laat studeren en hem vervolgens niet oproept omdat hij zo'n goede baan kan krijgen omdat hij gestudeerd heeft, of omdat hij intussen getrouwd is en wij geen getrouwde dienstplichtigen willen hebben, gaan wij dan ook afschaffen." ●

ONDER SOCIALE WETENSCHAPPERS

Door Menno Tuurenhout

In het vorige nummer van Bestuurskundige Berichten deed drs. Jouke de Vries, politicoloog van huis uit, een reactie op Pen's afscheidsrede "Onder Juristen" het licht zien. In dit artikel doet De Vries een aantal opmerkelijke uitspraken. Als enige jurist binnen de Vakgroep Bestuurskunde (die voor de rest uit sociale wetenschappers bestaat) voel je je dan meteen aangesproken. De Vries stelt: "... dat het recht minder gevoelig is voor ideologieën kan verklaard worden uit het feit dat het recht zelf een ideologie is". Dit is merkwaardig. Ik ben dus meester in de ideologieën; nooit geweten. Het probleem zit hem in het feit dat De Vries geen nauwkeurige begripsomschrijving van "het recht" geeft (U ziet, geachte lezer, ook juristen hebben oog voor begrippen). Leidse juristen in spé leren in hun eerste jaar dat het recht een activiteit is; een activiteit die zich bezighoudt met vragen van mogen en moeten (dit is dus een preciserende definitie). Wat als recht geldt in een interactie tussen partijen kan pas vastgesteld worden na een uitvoerige situatieanalyse en regeltoepassing, waarbij van wederzijdse beïnvloeding sprake is. HET recht (in het algemeen) bestaat niet.

De tweede uitspraak die De Vries doet luidt: "Het is best mogelijk dat juristen een lange traditie van spreken en luisteren hebben, maar dit kun

je ook als een kip zonder kop doen". Deze uitspraak plaatst mij voor een dilemma. Wat moet je daar nu op zeggen? Zou De Vries deze uitspraak baseren op eigen ervaringen met juristen? In dat geval bekruipt mij een onrustig gevoel. Misschien vindt De Vries dat juristen te weinig kritisch zijn. Prof. Franken heeft mij echter geleerd dat de uitspraak "een kritische jurist" een pleonasme is. Enfin, ik weet het eigenlijk niet, hoe hierop te reageren. Misschien heeft Prof. van Gunsteren toch wel gelijk wanneer hij in zijn oratie stelt dat de moderne politieke wetenschap weinig te bieden heeft. (Oratie te Leiden, p. 9 e.v.).

Tenslotte stelt De Vries: "Juristen zijn naar mijn mening veel meer ingesteld op harmonie dan op conflict". Gezien de enorme overbelasting van het rechterlijk apparaat in Nederland (een overbelasting die er toe heeft geleid dat men zelfs advies aan bestuurskundigen heeft gevraagd omtrent hervorming en reorganisatie van het apparaat) lijkt me dit een uitspraak die door deze praktijk ontkracht wordt.

Afsluitend zou ik het boek: "Inleiden tot de Rechtsgeleerdheid" aan De Vries ter lezing willen aanbevelen; de lezer kan daarin kennismaken met de rechtswetenschap op een wijze, die zelfs voor politicologen blikverruimend is. ●